

en Omordning indenfor Administrationen, og herunder vil ogsaa høre en Omordning af Administrationen indenfor Undervisningsministeriet. I øvrigt kan jeg godt give det ærede Medlem Ret i, at der er forskellige Ting indenfor Undervisningsministeriet, som kan trænge til at omordnes, men naar det ærede Medlem fremførte en almindelig Beklagelse over, at man alle Vegne hører, at dette er det forfærdeligste Ministerium af alle, at indenfor dette Ministerium findes de daarligste Embedsmænd og den langsomste Forretningsgang, vi overhovedet har i Administrationen, maa jeg dertil sige, at denne Langsomhed ikke ligger i Ministeriet, det kan jeg bevindne af Selvsyn, Langsomheden ligger hos de Embedsmænd, vi har ude i Landet, paa Grund af den Ordning, vi har med Skoledirektioner, Skolekommissioner o. s. v., men disse Ting kan jo ikke ændres uden gennem Lovgivningen.

I øvrigt skal jeg takke for Modtagelsen af Lovforslaget. Den Ordning, vi nu har, er, som der staar i Betænkningen, uholdbar, og da vi ikke kan komme bort fra den paa anden Maade end ved at vedtage det foreliggende Lovforslag, vil jeg haabe, at den høje Rigsdag vil forstaa, at det er den Vej, vi maa gaa.

Eduard Larsen: Maa jeg bede om Ordet?

Formanden: Er det for en kort Bemærkning?

Eduard Larsen: Nej, men det skal blive en meget kort Tale.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet, men jeg vil bede det ærede Medlem erindre, at der her er Tale om anden Behandling af et Lovforslag.

Eduard Larsen: Næsten ikke en Smule af det, den højtærede Minister sagde, at jeg havde fremført, har jeg sagt. Jeg har ikke sagt noget om, at det var ganske sikkert, at Vikaren valgtes paa den og den Maade, jeg har anført, hvad der er Praksis, og den Undtagelse, den højtærede Minister nu nævnede, er vistnok det eneste Eksempel, der netop som Undtagelse bekræfter den Regel, der ellers eksisterer. Vikarer vælges netop paa en ganske tilfældig Maade. Naar den højtærede Minister siger, at jeg har talt om, at dette Ministerium var det forfærdeligste, og at det havde de daarligste Embedsmænd og

den langsomste Forretningsgang o. s. v., maa jeg have Lov til at gøre opmærksom paa, at jeg udtrykkelig fremhævede, at jeg godt kunde forstaa, at dette Ministerium brugte en Maanedstid til at svare. Jeg er kommet til det Resultat, at det altid vil være Centraladministrationen meget vanskeligt at svare paa mindre end en Maanedstid. Det er slet ikke Haan, det er en ren Erfaringssag, jeg forstaa, hvori det ligger. Jeg har heller ikke sagt, at dette Ministerium har de daarligste Embedsmænd, jeg er tværtimod overbevist om, at det er overmaade flinke Embedsmænd, jeg personlig har med at gøre. Jeg erindrer ikke, om jeg udtrykkelig sagde det, men det var i hvert Fald min Hensigt at sige det, at disse Embedsmænd altid har mødt mig med megen Velvillie, jeg har i saa Henseende intet at beklage mig over, det er Systemet i det hele, jeg har tænkt paa, og Systemet betyder ikke, at dette Ministerium er det „forfærdeligste“ Ministerium, men som dansk Mand ønsker jeg at kunne sige med den Stolthed, som jeg er vis paa, at Preusserne besidder, at mit Ministerium fungerer som et dygtigt Ministerium, men vore Ministerier fungerer nu en Gang den Dag i Dag endnu kun lidet tidshistorisk udviklet i Forhold til, at det allerede var i 1849, vi fik Grundloven; de er endnu ikke naaet saa langt, som denne Grundlov kræver, og det er overordentlig rigtigt af mig at benytte denne Lejlighed til at sige dette. Men mine Udtalelser bør ikke misfortolkes paa den Maade, at jeg angriber Ministeriet som et forfærdeligt Ministerium, det er, som bekendt, et saare fortræffeligt Ministerium.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Der var alligevel i det ærede Medlems (Eduard Larsen) første Tale og særlig i den Maade, hvorpaa han anvendte sine Eksempler, og i Valget af de Skrivelser, han læste op, et Angreb paa de Embedsmænd, der havde affattet Skrivelserne, og der var ogsaa rettet et Angreb paa en enkelt Embedsmand indenfor Ministeriet i Retning af, at han ikke passede paa Pladsen. Tror det ærede Medlem i øvrigt, at han vil befinde sig saare vel med de Anskuelse, han har, under et preussisk Ministerium?

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg A. Sp. 4391) samt dets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.